

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2020

aruandeaasta lõpp: 31.12.2020

nimi: EESTI TEADUSHUVIHARIDUSE LIIT

registrikood: 80396615

tänava/talu nimi, Nooruse tn 1

maja ja korteri number:

linn: Tartu linn, Tartu linn

vald: Tartu linn

maakond: Tartu maakond

postisihnumber: 50411

telefon: +372 5187617

e-posti aadress: juhatus@teadushuvi.ee

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	18
Bilanss	18
Tulemiaruanne	19
Rahavoogude aruanne	20
Netovara muutuste aruanne	21
Raamatupidamise aastaaruande lisad	22
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	22
Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed	23
Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	24
Lisa 4 Võlad ja ettemaksed	24
Lisa 5 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	24
Lisa 6 Annetused ja toetused	25
Lisa 7 Tulu ettevõtlusest	25
Lisa 8 Jagatud annetused ja toetused	26
Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud	26
Lisa 10 Tööjõukulud	26
Lisa 11 Seotud osapooled	26
Aruande allkirjad	28
Vandeauditori aruanne	29

MTÜ Eesti Teadushuvihariduse Liidu 2020. a tegevusaruanne

Järgnevalt on toodud välja tegevused, mida Eesti Teadushuvihariduse Liit 2020. aastal läbi viis. Tegevused on jaotatud kategooriatesse loodus- ja täppisteaduste huvihariduse valdkonnast lähtuvalt.

1. Võrgustiku võimendamine ja valdkondliku tegevuse kvaliteedi suurendamine

Tegevustesse on kaasatud lisaks liikmeskonnale ka HTM, Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus (edaspidi HITSA), Eesti Noorsootöö Keskus (edaspidi ENTK), SA Archimedes Noorteagentuur, Eesti Teadusagentuur (edaspidi ETAG), Eesti Noorsootöötajate Kogu, Õpetajate ühenduste koostöökoda MTÜ, noortekeskused, ja teised asjakohased koostööpartnerid ning organisatsioonid.

Oodatud tulemus: TEAHU juhib ning arendab LTT huvialavaldkonna võrgustikku ning teeb koostööd teiste valdkondade katusorganisatsioonide ning oluliste partnerite ja osapooltega. Info liikumine on efektiivselt korraldatud ning liikmed on motiveeritud panustama TEAHU arengusse ja LTT valdkonnas seatud eesmärkide saavutamisse kogu Eestis. 2020. aasta tegevuste fookuses on kohalike omavalitsuste toetamine LTT huvihariduse ja –tegevuste täiendavaks käivitamiseks. Erinevates tegevustes osalevad võimalikult paljude kohalikes omavalitsustes LTT huvitegevust edendavate organisatsioonide esindajad. Tegevused on ellu viidud lähtudes ajakohastest kitsaskohtadest ning sihtgrupi (noored) vajadustest.

Saavutatud seis 31.detsember:

1.1. Kevadkool (Suvekool 2020)

2020. aastaks seatud plaanide kohaselt pidi toimuma aprilli kuus valdkonna inimestele kevadkool. Seoses COVID-19 viiruse leviku tõkestamise meetmetega oli kokkusaamiste pidamine keelatud. TEAHU otsustas suunata kevadkooli eelarve LTT alaste suvekoolide korraldamiseks. Otsus kooskõlastati HTM-iga.

• Suvekoolid toimusid juuni-august 2020

TEAHU kutsus koostöös projektijuht Triinu Grossmanniga üles loodus-, täppisteaduste ja tehnoloogia (LTT) valdkonna huvihariduse ja huvitegevuse pakkujaid läbi viima noortele suunatud teadushuvi suvekoole üle Eesti. Suvekooli eesmärgiks on tuua kokku LTT huvilised noored ning pakkuda neile suvisel koolivaheajal huvitavat ning arendavat tegevust. Alaeesmärk oli anda vanematele võimalus

lapsed ära rakendada õppetegevusse. LTT on oluline valdkond, kuna see puudutab sisuliselt kõiki eluvaldkondasid. LTT tegevused julgustavad lapsi ja noori olema uudishimulikud ja uuendusmeelsed. Liit toetas suvekoolide läbiviimist vastavalt rahastuse võimalustele taotlejate poolt esitatud eelarve ja ühise kokkuleppe alusel.

- Suvekoolid toimusid Harjumaal, Lääne-Virumaal, Tartumaal, Võrumaal, Hiiumaal, Saaremaal, Pärnumaal, Põlvamaal, Läänemaal, Ida-Virumaal ja Viljandis.
- Taotlusvoor: esitati 37 taotlust, summas 34 759,06 eurot, 825le noorele
- Toetati: 21 suvekooli summas 12 000 eurot, 464le noorele; loobus üks taotleja
- Välja maksti: toetus 20 teadushuvi suvekooli läbivijale summas 11 610 eurot, 449 noore suvekoolis osalemise toetamiseks (keskmine toetus noore kohta 25,85 eurot)

Tagasisidena saime taotlejatelt saime uusi mõtteid uuendusteks ja muudatusteks. Taotlejad jäid korraldusliku poolega rahule, projektijuht oli alati olemas ning jagas kiiresti infot, registreerimine oli lihtne ja hästi leitav. Taotlejatele oli antud toetus väga vajalik, arvestades Covid-19 viiruse levikut kevadel. Leiti, et see taoline projekt võiks olla ka tulevikus, kuid toetuse suurus võiks olla veidi suurem (41-60 eurot noore kohta). Mõju noortele oli suur, toetus oli peredele vajalik, tagati võrdsemad võimalused. Mitmed märkisid, et suvekooli toetus oli kindlaks tõukeks suvekooli korraldamiseks.

1.2. LTT tunnustamine

2018. ja 2019. aastal on TEAHU jaganud välja LTT valdkonna tunnustusi inimestele, kes on oma tegemistega silma paistnud ning panustanud valdkonda rohkem ning väärivad esiletõstmist. Tunnustusele kandideerimiseks peab keegi teine esitama taotluse ning juhatuse otsusega moodustatud komisjon valib kandidaatide seast välja laureaadi. 2020. aasta tunnustuskonkurss on käivitunud ning kandidaatide esitamine on avatud TEAHU veebilehel (<https://teadushuvi.ee/parimate-tunnustamine/>).

Lõpp-ürituse toimumine sõltub Eesti Vabariigi Valitsuse otsustest, kuid laureaadi saavad kindlasti tunnustatud. Lõpp-üritus oli planeeritud toimuma detsembris ja väljaspool Tallinnat.

Tunnustamise eesmärk on tuua esile need inimesed või asutused, kes on panustanud loodus- ja täppisteaduste ja tehnoloogia (LTT) valdkonna jätkusuutlikusse arengusse, tegevusse ning avaldada neile austust ja tänu.

Tunnustamine toimub viies kategoorias: LTT uus tulija, LTT pärl, LTT aasta täht, LTT väärt praktika ja LTT huvihariduse sõber (nominente saab esitada kuni 30.11).

Paraku kriisist tingitud piirangute tõttu ei saanud füüsilisel kujul auhinna tseremooniat läbi viia. Juhatuse esimees helistas igale laureaadile isiklikult ning teavitas tunnustusest. Igale tunnustuse pälvijale saadeti pronksist roos, stipendium ning iseloomustus kolleegidelt.

Hindamiskomisjonis olid oma ala spetsialistid, kes on ka varasematel aastatel antud tunnustus üritusest osa võtnud: Katrin Saart (ETAG), Astrid Viik (Pernova), Ramon Rantsus (MTÜ Robootika), Kent Joosep (Eesti Tervishoiumuuseum) ja Heilo Altin (Teahu).

Tunnustatud isikud/organisatsioonid:

LTT Aasta täht - Gedy Matisen (300 eurot)
LTT Aasta huvihariduse sõber - Peep Tobreluts (300 eurot)
LTT Aasta uus tulija - Piret Anier (300 eurot)
LTT Aasta pärl - Milvi Talts (480 eurot)
LTT Väärt praktika - Lääne-Viru Värkstuba (500 eurot)

1.2. Taani õppereis ASTRA

2020. plaanides oli korraldada õppereis valdkonna inimestele Taani. Tahtsime külastada Taanis ASTRA organisatsiooni ning õppida nende kogemusest LTT valdkonna eestvedamisel. ASTRA õppereisi jättis juhatus ära tulenevalt taanlaste endi ettevaatlikkusest ning süvenevatest reisimise piirangutest. Õppereisi eelarve otsustas juhatus suunata valdkonna sügiskooli korraldamiseks ning huviring.ee arendusteks.

1.3 Sügiskool 6.-8.11.2020 (osalejaid 30)

Sügiskool toimus novembrikuu esimesel nädalavahetusel Haapsalus, kuhu olid oodatud Liidu liikmed. Sügiskooli organiseeris ning päevakava pani kokku kohaliku huvihariduse eestvedaja Innovatsioonikeskus INNOKAS SA juht Angela Leppik.

Sügiskooli eesmärgiks oli alustada piirkondlike LTT valdkonna tegutsejate ja kohalike omavalitsustega tutvumisega ning ka enda esiletoomise ja tutvustamisega. Liiduna soovisime infot, kuidas on LTT valdkond esindatud Läänemaal ning mida põnevat seal pakutakse lastele ja noortele.

Sügiskooli raames külastasime Haapsalu Kutsehariduskeskust (Aile Nõupuu) ning enda tegemistest ja koostööst kutsehariduskeskusega rääkis Ago Soomre, kes on Haapsalu Uksetehase juhataja. Külastasime Haapsalu linnust, tegime ringkäigu Fra Mare Thalalssu Spaas koos juhataja Mare Suklesega ning tutvusime Innovatsioonikeskuse INNOKA ruumide ja tegevustega. Ettekande tegid TLÜ Haapsalu Kolledži direktor, TERE Kompetentsikeskuse direktor ning nad rääkisid koostööst ka Haapsalu Neuroloogilise Rehabilitatsioonikeskusega (juhataja). Teisel päeval viis Tartu Ülikoolist Janet Laidla osalejatele läbi ka töötoa.

● **Huviring.ee arendused**

Huviring.ee arendused on seotud 2019. aastal alustatud huviring.ee keskkonna edasiarendustega, kus lahendati mitmeid kasutajate poolt välja toodud kitsaskohti. Lisaks arendati huviring.ee süsteemile mitmeid uuendusi, mis tõstavad keskkonna kasutust ning lihtsustavad juhendajatel ja TEAHU-l koostööd. Selliseks näiteks on Avatud Teadusringide päev, mille sisuline jagamine lastevanematele toimus eelmisel aastal läbi veebilehe nimekirjana.

Ennustades järgnevatel aastatel avatud teadusringide kasvu, lisasime huviring.ee-le mooduli „Üritused“, mille kaudu saavad avatud ringid ennast reklaamida ning sihtgrupp lihtsalt enda lähedalt üritusi leida. Samas toob see ka tähelepanu huviring.ee-le ja valdkonnale. Huviring.ee arendamine on LTT valdkonna jaoks oluline, sest hoolimata sellest, et paljud KOV-id kasutavad tasulisi süsteeme nagu ARNO ja Stuudium, ei saa nendest teha üle-Eestilist statistikat ning suunata inimesi otsima teadusringe oma lastele ühest kohast. Lisaks kasutavad paljud väiksemad KOV-id omaenda tabeleid ning dokumente, kui juba aasta pärast võiks nad kasutada huviring.ee keskkonda tasuta. Kohtumised väiksemate KOV-idega on andnud sisendi, et sellisest süsteemist oleks neile kasu.

Pärast teatud kasutusfunktsioonide taseme saavutamist avab TEAHU pakumiste alusel huviring.ee ka teistele huvialavaldkondadele.

1.4. Toetus Eesti meeskondade esindamiseks LTT alastel võistlustel

Enne COVID-19 viiruse levikut taotles TEAHU käest toetust Anželina Latõševa (Digirolab MTÜ), kes osales seitsme õpilasega FIRST RUSSIAN ROBOTICS CHAMPIONSHIP võistlusel, mis toimus 13.-15. veebruar 2020 Venemaal, Krasnojarskis. TEAHU juhatus otsustas toetuse taotluse rahuldada.

2020. aastal rohkem taotlusi ei ole esitatud. Seetõttu otsustas TEAHU juhatus HTM-iga kooskõlastatult toetada LTT alaste suvekoolide toimumist.

2. Teadlikkuse tõstmine LTT huviharidusest ja huvitegevusest ning LTT valdkonna huvitegevuse kättesaadavuse laienemise toetamine

LTT populariseerimise eesmärk on tõsta huvi LTT vastu, läbi seoste tekitamise aidata kaasa LTT mõistmisele, tutvustada LTT karjäärivõimalusi ja soodustada LTT valdkonna edasi õppimist.

Oodatud tulemus: Lapsed, noored, lapsevanemad ja laiem avalikkus on teadlik LTT valdkonna huvihariduse ja huvitegevuse võimalustest ning valdkonnast laiemalt. Valdkonnast on loodud süsteemne positiivne kuvand avalikus meedias. Lapsed, noored ja lapsevanemad on teadlikud ka potentsiaalsetest edasistest õppe- ja karjäärivõimalustest LTT valdkonnas. LTT huvitegevus on kättesaadav lastele ja noortele kodupiirkonnas. TEAHU poolt on kirjeldatud soovituslik LTT sisu ja ulatus/maht kohalikus omavalitsuses.

Saavutatud seis 31. detsember:

2.1. Avatud teadusringide päev

Avatud Teadusringide päev on üks päev, kus paljud teadusringid üle Eesti avavad paariks tunniks oma uksed külalistele ning tutvustavad põnevaid ning lähedaid tegevusi.

Avatud Teadusringide päev on TEAHU plaanide järgi toimumas 5. detsembril 2020. Seoses muutuva olukorraga on valdkonna tegijatel võimalus viia ka oma ring läbi virtuaalselt. Oleme Avatud Teadusringide päevale ning valdkonnale meediatähelepanu ning – kajastuse suurendamiseks tegemas koostööd Orange Media-ga, kes viis teavitust läbi ka 2019. aastal.

Sellel aastal on lisaks sotsiaalmeediale, veebile, televisioonile ning raadiole plaanis kaasata ka suunamudijaid ja teisi laste jaoks populaarseid tegelasi, kes aitaksid huviringide läbiviijatel teadusmaailma tutvustada.

Avatud teadusringide päev on TEAHU kõige suunatum ning selgepõhjalisem valdkonna populariseerimise üritus. Sellepärast soovime ka piiratud tingimustes jätkata traditsiooni tekitamist ning avada teadusringe füüsiliselt seal, kus võimalik ning virtuaalselt seal, kus vajalik.

Eesti Teadushuvihariduse Liit otsustas toetada asutust, kes avab vähemalt ühe ringi, 150 euroga.

Kuna 2020. aastal on riigis olnud liikvel COVID-19 viirus, oli sel aastal registreerimine avatud teadusringide päevale vähene. Oldi ootusärevad ning virtuaalselt päeva korraldamine ei pruugi olla paljudele hea võimalus ning lihtne. Registreerimise tähtaeg oli 16.11.2020.

Lõpuks registreeris päevale **35** huviringi.

Ringid oli Pärnus, Tartus, Viljandis, Võrus, Lelles, Tallinnas, Rakkes ning enamuses virtuaalselt, kuid oli ka julgemaid näiteks Võrus, Lelles ja Pärnus.

2.2. KOV kohtumised

Kohalike omavalitsuste kohtumiste eesmärk on:

- Tõsta teadlikkust LTT- valdkonnast omavalitsuses
- Tuua laua taha võimalikult palju valdkonna inimesi
- Koguda infot kohaliku tasandi kitsaskohtade ning heade näidete kohta
- Alustada kooskäimise korrapärase tegevusega

Sisendit, milliste omavalitsustega kohtuda, oleme saanud huviring.ee ja noortehuviheaks.ee andmetel. Kuna 2020. aastal on riigis olnud liikvel COVID-19 viirus, on sel aastal Liidu kohtumised kohalike omavalitsustega olnud piiratud.

Hetkeseisuga oleme suhelnud kõigi valdadega, kellel huviring.ee andmetel puudub LTT alane huviharidus või tegevus. Kokku oli neid 22.

Need vallad on: Anija vald, Antsla vald, Haljala vald, Häädemeeste vald, Kadrina vald, Kanepi vald, Kehtna vald, Kihnu vald, Loksa linn, Lääne-Nigula vald, Lüganuse vald, Maardu linn, Mulgi vald, Mustvee vald, Narva-Jõesuu linn, Paide linn, Peipsiääre vald, Põhja-Pärnumaa vald, Põlva vald, Ruhnu vald, Setomaa vald, Sillamäe linn, Tõrva vald, Türi vald, Valga vald, Viljandi vald, Viru-Nigula vald, Vormsi vald.

Kohtumiste peamiste tulemusena valmivad:

- Analüüs iga KOV-i LTT huvihariduse valdkonna kohta
- Huviring.ee tutvustus ning soovitus oma huvitegevus ja -hariduslikud ringid sinna lisada
- Kitsaskohtade kaardistamine (peamiselt koolitusvajadused, vahendid, LTT võimaluste vähesus, juhendajate puudus, huviharidussüsteemi puudumine)

2.3. Üritustel osalemine

TEAHU ja huviring.ee on olnud esindatud paljudel üritustel, kus liiguvad lapsevanemad, noored ning valdkonna inimesed. Oleme olnud üritustel kohal, jagades infot valdkonna, liitumise ning teadushuviringide kohta laiemalt.

Kuna 2020. aastal on riigis olnud liikvel COVID-19 viirus, on sel aastal Liidu esindamine üritustel piiratud. Oleme olnud sellel aastal:

- 07.-8.03.20 FIRST LEGO League finaali Tallinnas
- 12.-13.08.2020 Õpetajate Ühenduste Koostöökoja koostööpäevad (fookuses LTT valdkonna formaal- ja huvihariduse lõimimine) Harjumaal
- 16.-17.08.20 Üleriigilises informaatikaõpetajate suvekoolis Ida-Virumaal (laul olid ka valdkondlikud lõimingu tegevused)

Kuna kohalike omavalitsuste kohtumised olid aasta alguses väga keerulised, suunas TEAHU eelarve valdkonna populariseerimiseks, viies läbi üle-Eestilise õpilasvõistluse „Kultuuriplokk 2020: Minecrafti eri“.

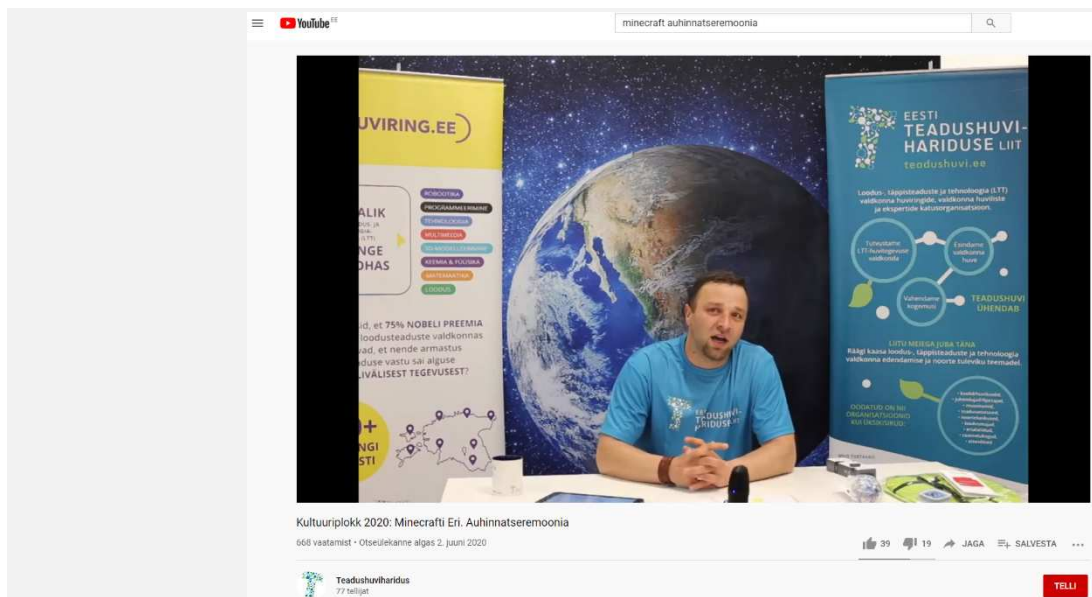
- Kultuuriplokk 2020: Minecrafti eri

Õpilasvõistlus toimus 15.-22. mai veebivahendusel, mille eesmärgiks oli läbi võistlusformaadi tutvustada noortele Eesti arhitektuuripärandit läbi digitaalse loometegevuse. Teiseks eesmärgiks oli hoida noorte tegevus mõtestatuna ja pakkuda neile valdkondlikku tegevust, kasutades selleks digivahendeid ja hoida noori kevadperioodil leevendatud, kuid siiski kehtivate piirangute tingimustes hõivatuna.

Võistluse sisuliseks tegevuseks oli virtuaalses keskkonnas „Minecraft“ nii riiklikult tuntud kui ka kohalike arhitektuuriliste ehitiste virtuaalsete mudelite loomine virtuaalsesse *Minecraft* mänguruumi.

Võistlus oli väga edukas: osales üle 330 meeskonna pisut vähem, kui 1000 võistlejaga. Lõppvooru pääses hindamisele 141 meeskonda, kelle hulgast valisid hindajad igas vanuseklassis välja parimad.

Vanuseklasse oli kokku neli ja kõikidele parimatele jagati auhinnad. Toimus ka auhinnatseremoonia 2.06 You Tube Teadushuvi kanalil. <https://www.youtube.com/watch?v=k5kC--BEKSI>

Partneriteks antud võistluse korraldamisel olid HTM, Telia, Microsoft ja Nortal.

3. LTT valdkonna mitteformaalõppe ja formaalõppe koostööprogrammi väljatöötamine ja arendamine

Oodatud tulemus: on loodud tingimusi, et huvihariduses ja –tegevuses omandatav on üldharidussüsteemis arvestatud ja väärtustatud ning noorte õppekoormus on rohkem optimeeritud. Loodud on praktilised juhendmaterjalid, mis toetavad mitteformaalses õppes omandatu arvestamist formaalõppes. TEAHU toetab parimate praktikate levitamist LTT valdkonnas.

3.1 Lõimingut rakendava näidis raamistiku ja õppekava väljatöötamine rahvusvahelise tehnoloogiavaldkonna haridusprogrammi FIRST LEGO League näitel

Haridusprogramm, mis oma olemuselt ja meetoodiliselt on huviharidusliku suunaga katab projektipõhise tegevuse meetoodilise lähenemise kaudu väga paljusid üldharidus koolis erinevates ainevaldkondades õpetatavaid pädevusi. Hariduslikku programmi saab rakendada pädevuste saavutamiseks aineüleselt kus juhendatud õpitegevuste kaudu saavutatakse oodatud õpiväljundid. Hariduslikku programmi on võimalik rakendada üldhariduskooli II kooliastmes.

Näidisraamistiku ja õppekava maht: 70 ainetundi.

Näidisraamistiku ja õppekava loomega seotud tegevused:

1. Haridusliku programmi metoodika ja õpiväljundite põhjalik läbitöötamine ning kaardistamine.
2. Välja selgitatud õpiväljundite kaardistamine ja seostamine üldhariduskooli II kooliastme õppekava ja vastavate riiklikes ainekavades kirjeldatud õpiväljundiga. Väljundivormiks on ülevaatlik koondtabel.
3. Näidisraamistiku ja töökava loomine. Töökava sisuks on üldises plaanis soovitusliku tunnijaotusplaani ja üldiste õppetegevuste läbiviimise kirjeldus. Üldine kirjeldus tagab õppekava rakendamisel vajamineva autonoomsuse ja ei sea rakenduslikke raame ning piiranguid. Metoodikad on vabad. Väljundvorm: tabeli vormis õppetundide kaupa välja toodud ülevaatlik sisutegevuste kirjeldus.
4. Õppekava mahu jagunemine erinevate ainevaldkondade vahel vastavalt planeeritud tunnijaotusplaanile. Väljundvorm: soovituslik tunnikoormuste jagunemise plaan õppeainete lõikes.
5. Haridusliku programmi piloteerimine. Programmi piloteeritakse üldhariduskooli II kooliastme 6. klassis. Pilootprogrammis osaleb 2 klassi, 6 õpperühma.

3.2 Koostööne huviharidus: formaal- ja mitteformaal õppe lõimimine loodushariduses

Koostööne Pärnu on sündinud väikestest, kuid omas ajas olulistest sammudest, mis tänaseks on viinud meid oma arenguhüpetes järjest uuemate ja suuremate eesmärkideni.

Tee koostööni Pärnu linna erinevate osapoolte vahel on olnud pikk ja käänuline. Vahel püüeldakse oma ideaalide poole mitte koheselt tiibu sirutades ja laialt haarates, vaid pigem tasa aru pidades ja vaikselt samm sammult uusi sihte seades.

Töö käigus valmib HARIDUSLIKU LÕIMINGU KOOSTÖÖMUDEL, mis kajastab endas juppideks lahti võetud teekonda läbi erinevate, aga väga oluliste muutuste tulipunktide.

Koostööle asumine ja koostöös olemine – ehk kokkusaamine ja kokkukõlamine – on oma olemuselt kaks väga erinevat asja. Eeldame, et me oleme head koostöö alustajad, õhutajad, julgustajad, ent koostöös olijatena on meil väga palju õppida. Koostöös olemine eeldab valmisolekut silmitsi seista eriarvamustega, segaduse, kaose, kompleksuse, kahtlemise, mitteteadmise, eksperimenteerimisega.

Kompleksete probleemide lahendamine ja edasiviivate lahenduste otsimine eeldab erinevate osapoolte seotust ja kaasatust. Peame õppima rääkima nendega, kellega me kunagi ei räägi.

Ent ilma selle pörkumisteta ei sünni paraku ka midagi uut ja edasiviivat. Just mitmekesisusest ja uutest suhetest avanevad uued võimalused. Uued võimalused sünnivad, kui laseme igas inimeses oleval tarkusel esile kerkida.

Hea koostöö eeldus on usk, et inimesed on tegelikult targad, loovad, nutikad. Meie ülesanne liiduna ja kaasajana on avada see ruum, kus sisemine tarkus saab vabalt voolata.

Koostöömudel annab ainu ja võimaluse metoodika rakendamiseks erinevates KOVides, kel on soovi formaal- ja mitteformaalse hariduse lõimimiseks.

Mudel valmib koostöös Joonmeedia poolt loodava animeeritud selgitava infovideona, mis aitab sisu meeldejäävamaks-huvitavamaks mudeldada-visualiseerida.

Mudel koosneb 4-5 erinevast rakendamise etapist, mis vajavad eraldi käsitlemist.

3.3 Konverents

LTT valdkonna konverents pidi esialgsete plaanide kohaselt toimuma oktoobris 2020. Konverentsi järgi tekkis vajadus ürituse puudumise tõttu. Huvihariduse õpetajatel pole üritust, kus kokku tulla, kuulata ning õppida üksteise praktikatest.

Seoses COVID-19 viiruse tõkestamise meetmetega ning vähese osaluse tõenäosusega, otsustas TEAHU juhatus juba kevadel konverentsi ära jätta ning suunata selleks ette nähtud eelarvelised vahendid LTT alaste suvekoolide toetusmeetmesse.

4. LTT valdkonna koolituste korraldamine ja huvitegevuse juhendajate koolitusprogrammi elluviimine

4.1 Alustava huviringi juhendaja koolitus

November-detsember 2020

Alustava huviringi juhendaja koolituse vajadus tuleneb laste ja noorte üha enam kasvavast huvist LTT valdkonna suhtes. TEAHU peab oluliseks äratada lastes juba varakult huvi ka looduse, teaduse ning tehnoloogia vastu, seega on vajalik koolivälisteks tegevusteks anda neile võimalus LTT valdkonnaga tegelemiseks. Oluline on anda teadmised ja näidata LTT valdkonna karjääri väärtusi. Koolituse läbija saab baasteadmised ning tööriistakasti, milles on vajalikud kompetentsid noorte arengut ja isiksuse kujunemist toetava LTT-huviringi läbiviimiseks.

Sihtgrupina olid oodatud kõik LTT-ga seonduvad valdkonnas pädevad inimesed (nt. huvitegevuse läbiviijad, LTT valdkonna tudengid, noorsootöötajad koolis, LTT ringides osaled), kes soovivad alustada noortele huviringi läbiviimisega, tunnevad puudust nii õpetamismetoodikast kui ka teadmistest huvihariduse korralduslike aspektide kohta või on juba alustanud huviringi juhendamist, kuid vajavad tuge.

Koolitusele registreeris ennast 33 inimest üle Eesti, kes olid valmis läbima koolitust vastavalt TEAHU ja Pernova Hariduskeskuse poolt välja töötatud koolituskavale (50 akadeemilist tundi, millel oli suur rõhk tunnivaatlustel ja praktilal). Arvestatud oli moodulite toimumine erinevates linnades (14.11 Pärnus ja 21.11 Viljandis), et võimaldada anda ülevaade huviharidusest ning tegevustest erinevates piirkondades.

Kuna olukord riigis seoses Covid-19 viiruse taas levimisega muutus ning kehtima hakkasid piirangud, ei registreerinud koolitusele uuesti (moodulitele) piisaval hulgal inimesi, kes oleksid ka füüsiliselt koolitusele kohale sõitnud. Siinkohal otsustas TEAHU koolituse sellisel kujul ära jätta, kuna tunnivaatlustel ja praktilal on antud koolitusele väga suur mõju. Koolituse toimumine on planeeritud aastasse 2021.

4.2 Koolituste toetamine

TEAHU peab oluliseks teadushuviharidusega tegelevate organisatsioonide ja huviringide juhendajate kvalifikatsiooni tõstmist ning toetame nende koolitustel osalemist. Koolitustoetuse sihtrühmaks on

valdkondlikud huvihariduse - ja tegevuse juhendajad või õpetajad ja organisatsioonide juhid. Koolitustoetuse taotlemiseks tuli täita avaldus.

Abikõlblikkuse periood: 01.01.2020-30.06.2020

Taotlusi saab esitada: 01.04.2020-30.05.2020

Abikõlblikkuse periood: 01.07.2020-31.12.2020

Taotlusi saab esitada: 01.09.2020-30.10.2020

Kuna esimene voor ebaõnnestus, kuna oli palju puuduseid taotluste sisus, otsustas juhatus teha uue vooru, jättes abikõlbliku perioodi muutmata. Igale taotlusele loodi eraldi hindamisprotokoll.

Esitati kokku 28 taotlust, rahuldati nendest 13 (robootika – 4, loodusvaldkond – 1, tehnoloogiavaldkond -1, üldvaldkond – 4); loobus üks taotleja.

Kogumaht 12 000 eurot, rahuldati 12 988 eurot, millest hetkel on välja maksmata 7611,52 eurot (seisuga 31.12.2021 polnud kõik tegevused veel läbi viidud; HTMiga konsulteeritud ja uueks tähtajaks antud 1.03.2021).

<https://teadushuvi.ee/toetused/>

5. TEAHU organisatsiooni arendamine

TEAHU tegevuste hulka kuulub valdkondlike strateegiliste eesmärkide seadmine, strateegiliste partneritega koostöö ja kokkulepete korraldamine, valdkonna esindamine poliitikakujundamisel.

Oodatud tulemus: TEAHU tegutseb efektiivselt, valdkondlikud strateegilised eesmärgid on oluliste osapooltega kokku lepitud ning selles suunas tegutsetakse. TEAHU esindab LTT valdkonna huve nii Eestis kui rahvusvaheliselt. TEAHU kui valdkonna eestvedaja poolt ellu viidud tegevused on hästi juhitud, sh parimad rahvusvahelised praktikad Eestile kohandatud, võimalikud täiendavad rahastamisvõimalused valdkonna arendamiseks eesmärgipäraselt ära kasutatud. TEAHU liikmed ning teiste oluliste koostööpartnerite rahulolu TEAHU tegevusega on kõrge.

Saavutatud seis 31. detsember:

TEAHU tegevjuht 2019. aasta septembrist on Heilo Altin ning assistendina töötab poole kohaga Maria Lutsar. Tegevmeeskonnas loovad väiksema koormusega kaasa ka teised juhatuse liikmed.

2020. aastal oleme esindanud TEAHU-t mitmetel valdkonnaga seotud kohtumistel ning koosviibimistel HUVE, noorte valdkonna arengukava, ANK ning Tartu Linna konkursside hindamisel. Oleme liikmetele ning valdkonna inimestele kättesaadavad ning hoiame kõiki inforuumis.

Juhatus kohtub minimaalselt kaks korda kuus, kiireloomulisemad teemad lahendatakse telefoni teel.

TEAHU peamised eesmärgid 2020. aastal on viia läbi planeeritud tegevused:

- Koolitustoetused
- Avatud Teadusringi päev
- LTT valdkonna tegijate tunnustamine
- KOV kohtumised
- Videod LTT valdkonna populariseerimiseks
- Üritustel osalemine

HTM strateegiliste partnerite toetus on äärmiselt vajalik, et seada pikaajalisi plaane ning eesmäärke mida LTT valdkonnas 2020 ellu viia.

Näeme, et kriisi tingimustes on keerulisem viia ellu tegevusi, mis puudutavad füüsilisi kokkusaamisi. Paratamatult kõiki tegevusi virtuaalselt läbi viia ei saa. Peame kvaliteeti väga oluliseks ning distantsilt tegemine ei ole alati kõige efektiivsem. Samas ei tohi praegusel hetkel tegevustest loobuda vaid hoida neid töös, sest valdkonnana ei saa me lubada, et pärast COVID-19 olukorra taandumist alustame uuesti valdkonna üles ehitamist. TEAHU on võtnud eeltoodu oma põhimõtteks tegevuste ümber korraldamisel ja planeerimisel.

6. LTT (sh. robotika) valdkonna võistluse formaadi arendamine ja läbiviimine

Oodatud tulemus: LTT, sh. robotika valdkonnas on läbiviidud vanusegrupile 14+ õpilasvõistlused.

TEAHU otsustas toetuse parimaks rakendamiseks töötada välja toetuse taotlusvoor koos taotlemise tingimustega. Taotlusvoor avalikustati TEAHU veebis: <https://teadushuvi.ee/toetused/>

Tähtajaks (06.09.2020) laekus kolm taotlust, millest vastas tingimustele kaks taotlust.

Kahest taotlusest üks rahuldati täies mahus ning teine osaliselt.

Projektide sisu on toodu välja allpool.

Taotleja AHHA Teaduskeskus:

AHHA soovib korraldada 14- kuni 19- aastastele noorukitele suunatud leiutamise- ja meisterdamiskonkursi, mille eesmärgiks on noorte seas populaarsete igapäevaelu hõlbustavate seadmete ja vidinate (ing k lifehack gadgets) visandamine ja võimalusel prototüüpimine. Seadmed peaksid olema nupuvajutuse või programmi käivitamisega tööle hakkavad, mis eeldab osalejatelt robotikas vajalike programmeerimis- ja automatiseerimisoskuste kasutamist. Seadmed ja vidinad võivad olla olemasolevate leiutiste või seadmete edasiarendused ning olla seotud nii matemaatika, keemia, füüsika, bioloogia, geograafia, robotika, mehaanika kui ka biotehnoloogia valdkonnaga (seotuse valdkonnaga palume osalejail selgelt välja tuua).

Taotleja Robotex MTÜ:

Antud taotluse raames planeerib Robotexi meeskond korraldada Eesti noortele üleriigilise robotikavõistluse “Karu päästmine 2.0”. 2020 a. On ühtlasi Robotexi juubeliaasta. 2005-ndal aastal toimus Robotexil esmakordselt võistlusülesanne “Karu päästmine”. Robotex 2005 võistlusülesanne oli ehitada robot, mis suudab iseseisvalt liikuda kolmekorruselisel võistlusväljakul ja päästa 10 minuti jooksul viimaselt korruselt mängukaru. 2011 a. Toimus taas Robotexi raames võistlusülesanne “Karu päästmine”, mis seekord oli just keskmisele vanuseastmele suunatud. Juubeliaastal ammutatakse inspiratsiooni vanast ja kohandatakse võistlusformaati uuemale generatsioonile meelevärssemaks. Samas annab võistlus juubeli kroonijuveelina rõhutada Robotexi ajalugu ja tausta.

“Karu päästmine 2.0” noortele võimalust proovida uusi põnevamaid robotikaplatvorme võimaldamaks arenguhüpet algtaseme robotikast edasiliikumiseks. Kesktaseme võistlused vajavad juba paremaid programmeerimis- ja mehhaanika oskusi ning teadmisi. Noored, kes on seni harjunud peamiselt plokkprogrammeerimisega, saavad lahendada võistlusülesandeid. Edukamaks osutuvad need, kes tunnevad ka juba keerukamaid programmeerimise skeeme või robotiehitamise mehhaanikat. Taas on ülesandeks ehitada päästerobot kes karu peab päästma kuid 2020 a. seotakse ülesanne noortele atraktiivsete teemadena nagu masinnägemine, autonoomsed liiklusvahendid, pakirobotid jms. See loob noortele kiirelt seosed õpitava ja võimalike tuleviku erialade ja töökohtade vahel.

Tänaseks on selgunud nende ürituste viibimine seoses COVID-19 tõkestamise meetmetega. Oleme organiseerijatega kontaktis ning püüame leida parimat võimalikku väljundit. HTM-i on tegevuste edasilükkamisest teavitatud.

2020. aasta lõpuks oli selge, kas ja mis ajal aastal 2021. üritused toimuvad. Tingimusena loodi, et üritus tuleb läbi viia hiljemalt 1.03.2021.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2020	31.12.2019	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	61 781	7 515	
Nõuded ja ettemaksed	31 538	1 521	2
Kokku käibevarad	93 319	9 036	
Kokku varad	93 319	9 036	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	7 270	7 061	4
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	84 553	0	5
Kokku lühiajalised kohustised	91 823	7 061	
Kokku kohustised	91 823	7 061	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	1 975	1 746	
Aruandeaasta tulem	-479	229	
Kokku netovara	1 496	1 975	
Kokku kohustised ja netovara	93 319	9 036	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2020	2019	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	2 472	2 583	
Annetused ja toetused	163 758	158 217	5,6
Tulu ettevõtlusest	0	2 487	7
Kokku tulud	166 230	163 287	
Kulud			
Jagatud annetused ja toetused	-59 948	-46 461	8
Mitmesugused tegevuskulud	-51 339	-80 674	9
Tööjõukulud	-55 429	-35 922	10
Muud kulud	0	-7	
Kokku kulud	-166 716	-163 064	
Põhitegevuse tulem	-486	223	
Intressitulud	7	6	
Aruandeaasta tulem	-479	229	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2020	2019
Rahavood põhitegevusest		
Liikmetelt laekunud tasud	2 400	2 955
Laekunud annetused ja toetused	249 706	154 787
Laekumised kaupade müügist ja teenuste osutamisest	0	2 134
Väljamaksed annetusteks ja toetusteks	-85 553	-46 461
Väljamaksed tarnijatele kaupade ja teenuste eest	-57 419	-70 222
Väljamaksed töötajatele	-54 875	-40 854
Kokku rahavood põhitegevusest	54 259	2 339
Rahavood investeerimistegevusest		
Laekunud intressid	7	6
Kokku rahavood investeerimistegevusest	7	6
Kokku rahavood	54 266	2 345
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	7 515	5 170
Raha ja raha ekvivalentide muutus	54 266	2 345
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	61 781	7 515

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

		Kokku netovara
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2018	1 746	1 746
Aruandeaasta tulem	229	229
31.12.2019	1 975	1 975
Aruandeaasta tulem	-479	-479
31.12.2020	1 496	1 496

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Eesti Teadushuvihariduse Liidu 2020. aasta raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga. Eesti finantsaruandluse standardi põhinõuded on kehtestatud Eesti Vabariigi raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimikonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ja raha ekvivalentidena kajastatakse bilansis ja rahavoogude aruandes arvelduskontode jääke.

Nõuded ja ettemaksed

Nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded

kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses. Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid nende finantsvarade väärtuse languse osas. Juhul, kui selliseid tunnuseid esineb, hinnatakse korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad alla nendest eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdsväärtuseni. Väärtuse langusest tulenevad allahindlused kajastatakse kasumiaruandes kuluna.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Põhivaraks loetakse Liidu majandustegevuses kasutatavaid varasid kasuliku elueaga üle ühe aasta ja maksumusega alates 600 eurost.

Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 600 euro, kantakse kuludesse väheväärtusliku inventarina.

Kuludesse kantud väheväärtusliku inventari üle peetakse arvestust bilansiväliselt.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 600

Finantskohustised

Kõik finantskohustised (võlad hankijatele, viitvõlad ning muud võlakohustused) võetakse algselt arvele nende soetamismaksumuses, mis sisaldab ka kõiki soetamisega otseselt kaasnevaid kulutusi. Edasine kajastamine toimub korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil. Lühiajalisi finantskohustuste korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega, mistõttu lühiajalisi finantskohustusi kajastatakse bilansis maksmisele kuuluvas summas.

Eraldised ja tingimuslikud kohustised

Eraldis kajastatakse juhul, kui ettevõtte lasub enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevalt juriidiline või faktiline kohustus, kohustuse realiseerumine on tõenäoline ja selle summat on võimalik usaldusväärselt mõõta. Muud võimalikud või eksisteerivad kohustused, mille realiseerumine ei ole tõenäoline või millega kaasnevate kulutuste suurus ei ole võimalik piisava usaldusväärsusega hinnata, on avalikustatud aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena.

Annetused ja toetused

Sihtotstarbeliste toetustena projektide teostamiseks laekunud tulude ja tegevuskulude katteks laekunud tulude üle peetakse erinevat arvestust. Projektidega seotud kulude katteks saadud vahendid kajastatakse lähtuvalt tulude-kulude vastavuse printsiibist tuluna projektide realiseerimisel ehk nendega seotud kulutuste tekkimisel. Need projektide kulude katteks laekunud tulud, mis ei ole aastaaruande lõpu seisuga veel lõpetatud ja kuludega kaetud, kuid mille tulevaste perioodide jooksul tekkivate kulude katteks on raha juba eraldatud, kajastatakse bilansikirjel „Tulevaste perioodide tulu sihtotstarbelistest toetustest“.

Liidu tegevuskulude katteks laekunud tulud kajastatakse kasumiaruandes tekkepõhiselt tuludena nõudeõiguse tekkimise hetkel.

Seotud osapooled

Liit loeb osapooli seotuks juhul, kui üks osapool omab kas kontrolli teise osapoole üle või olulist mõju teise osapoole äriilistele otsustele. Liit käsitleb seotud osapooltena tegevjuhtkonda ja nende isikute lähedasi pereliikmeid ning nendega seotud majandusüksusi.

Aruandekuupäevajärgsed sündmused

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid aruandekuupäeva ja aruande koostamise päeva vahel, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Aruandekuupäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruandes.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2020	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	36	36	
Ostjatelt laekumata arved	36	36	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	498	498	3
Muud nõuded	25 604	25 604	
Ettemaksed	5 400	5 400	
Tulevaste perioodide kulud	0	0	
Muud makstud ettemaksed	5 400	5 400	
Kokku nõuded ja ettemaksed	31 538	31 538	
	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Nõuded ostjate vastu	0	0	
Ostjatelt laekumata arved	0	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	0	0	
Muud nõuded	1 393	1 393	
Ettemaksed	128	128	
Tulevaste perioodide kulud	128	128	
Muud makstud ettemaksed	0	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	1 521	1 521	

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad (eurodes)

	31.12.2020		31.12.2019	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Üksikisiku tulumaks	0	2 080	0	1 392
Erioodustuse tulumaks	0	625	0	750
Sotsiaalmaks	0	3 050	0	2 833
Kohustuslik kogumispension	0	185	0	143
Töötuskindlustusmaksed	0	58	0	98
Ettemaksukonto jääk	498		0	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	498	5 998	0	5 216

Maksude ettemaksed on avalikustatud ka lisas 2 ja maksuvõlad lisas 4.

Lisa 4 Võlad ja ettemaksed (eurodes)

	31.12.2020	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	154	154	
Võlad töövõtjatele	1 118	1 118	
Maksuvõlad	5 998	5 998	3
Saadud ettemaksed	0	0	
Kokku võlad ja ettemaksed	7 270	7 270	
	31.12.2019	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	1 754	1 754	
Võlad töövõtjatele	55	55	
Maksuvõlad	5 216	5 216	3
Saadud ettemaksed	36	36	
Kokku võlad ja ettemaksed	7 061	7 061	

Lisa 5 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused (eurodes)

	31.12.2018		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan­des	31.12.2019	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Haridus- ja Teadusministeerium	0	0	140 000	140 000	0	0
SA Innove	1 971	0	14 787	14 209	1 393	0
Eesti Noorsootöö Keskus	0	4 008	0	4 008	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 971	4 008	154 787	158 217	1 393	0
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	1 971	4 008	154 787	158 217	1 393	0
	31.12.2019		Laekunud	Kajastatud tulemiaruan­des	31.12.2020	
	Nõuded	Kohustised			Nõuded	Kohustised
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks						
Haridus- ja Teadusministeerium	0	0	234 590	150 035	0	84 553
SA Innove	1 393	0	15 116	13 723	0	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 393	0	249 706	163 758	0	84 553
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	1 393	0	249 706	163 758	0	84 553

Lisa 6 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2020	2019	Lisa nr
Tegevustoetus Haridus ja Teadusministeeriumilt	150 035	140 000	
Sihtotstarbeline toetus SA Innovelt	13 723	14 209	
Tegevustoetus Eesti Noorsootöö Keskuselt	0	4 008	
Kokku annetused ja toetused	163 758	158 217	5
sh eraldi riigieelarvest	150 035	144 008	

Lisa 7 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2020	2019
Osalustasu: kevadkool, sügiskool, õppereis	0	360
Seadmete laenutuse kullertasu	0	147
Huviringi juhendaja koolitus algajatele LTT valdkonnas	0	1 980
Kokku tulu ettevõtlusest	0	2 487

Lisa 8 Jagatud annetused ja toetused

(eurodes)

	2020	2019
Toetus Eesti koolirobootika 2019 projekti elluviimiseks	0	40 450
Toetus võistlusteks osalemiseks	1 666	6 011
Toetus Eesti koolirobootika 2020 projekti elluviimiseks	38 845	0
Teadushuvi Suvekool	12 161	0
Toetus koolituste läbiviimiseks	7 276	0
Kokku jagatud annetused ja toetused	59 948	46 461

Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2020	2019
Kodulehega seotud kulud	6 019	12 510
Üritustega seotud kulud	12 052	49 332
Turunduskulud	5 172	8 070
Isikliku auto kasutamise kompensatsioon	3 115	3 484
Muud tegevuskulud	13 422	3 193
Ostetud teenused	11 559	4 085
Kokku mitmesugused tegevuskulud	51 339	80 674

Lisa 10 Tööjõukulud

(eurodes)

	2020	2019
Palgakulu	41 189	26 902
Sotsiaalmaksud	14 240	9 020
Kokku tööjõukulud	55 429	35 922
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	2	2

Lisa 11 Seotud osapooled

(eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2020	31.12.2019
Füüsilisest isikust liikmete arv	64	73
Juriidilisest isikust liikmete arv	51	50

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

Kaupade ja teenuste ostud ja müügid

	2020		2019	
	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid	Kaupade ja teenuste ostud	Kaupade ja teenuste müügid
Tegev- ja kõrgem juhtkond ning olulise osalusega eraisikust omanikud ning nende valitseva või olulise mõju all olevad ettevõtjad	5 322	84	42 938	286

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2020	2019
Arvestatud tasu	19 047	12 871
Autokompensatsioon	2 182	3 087

Kaupade ja teenuste ostud sisaldavad ka jagatud toetusi.